

Üstad, "Mevcudatın kemalleri, Sânie müteveccih yüzlerinde tesbih ve ibadetle tezahür eder." sözüyle neyi anlatmaya çalışıyor?

İnsan, kainatın kemalatını ve mükemmelliğini ancak iman ve ibadet ile keşfedebilir. Küfür ve ibadetsizlik, mevcudatı abes ve maksatsız telakki ettirir. Her şeyi işe yaramaz ve amaçsız gibi gösterir. Zira kainatın kendi nefsine bakan yönü bir iki iken, sanatkarı olan Allah'a bakan yönleri milyarlardır. Kainatın Allah'a bakan bu yönleri ise ancak iman ve ibadet gözlüğü ile görülebilir. İmansız ve ibadetsiz bunların görünmesi imkansızdır.

Nasıl hüzünlü ve ağlayan bir adam kainatı da ağlar ve hüzünlü görür ise imansız ve ibadetsiz adam da kainatı ibadetsiz ve maksatsız telakki eder. Demek kainatın kemalatını bilmek ve idrak etmek, ancak ibadet ve tesbih gözlüğünü takmak ile mümkündür.

İnsan, Allah'a ancak tesbih ve ibadet ile müteveccih olabilir, bunun başka bir yolu ve yordamı yoktur. Kur'an'ın şiddetle ibadetleri ve tesbihleri emretmesi bu sebeptir. Yoksa insan başıbozuk ve ibadetsiz şu dünyada hayat sürse, asla mevcudatın kemalat ve maksatlarını çözümleyemez ve hayatı meccanen gider.